

Η Βιβλιοθήκη του Κλασικού Λυκείου “Quinto Orazio Flacco”

Valentina Baldini

dott.valentiina@virgilio.it

Τίτλος πρωτοτύπου: Baldini, Valentina “La biblioteca del liceo classico Quinto Orazio Flacco”, *AIB notizie*, v. 22 (2010), n. 5,

Μετάφραση: Χριστίνα Ταμπουρατζή (cris.tab@hotmail.com).

Στις 27 Μαΐου 2010 το Κλασικό Λύκειο “Quinto Orazio Flacco” του Μπάρι εγκαινίασε τα αναγνωστήρια και το γραφείο πληροφόρησης της αναγεννημένης του βιβλιοθήκης, δίνοντας σάρκα και οστά σε ένα φιλόδοξο σχέδιο που συμβάλλει στη χρήση της πληροφορίας, στην ατομική ανάπτυξη των μαθητών και στην ενημέρωση των εκπαιδευτικών. Ο Διευθυντής του Σχολείου Antonio d’Itollo, εμπνευστής και συντονιστής του Προγράμματος για την προώθηση και την ανάπτυξη των σχολικών Βιβλιοθηκών (Εγκύκλιος του Υπουργείου υπ’αριθ. 228/2000), υλοποίησε το πρόγραμμα «Η βιβλιοθήκη ανοίγει φτερά», που συγχρηματοδοτείται από την Περιφερειακή Υπηρεσία Εκπαίδευσης της Απουλίας και από την Περιφέρεια και αποσκοπεί να δώσει ξανά πνοή στα πάνω από 10.000 βιβλία που έχει στην κατοχή του το Λύκειο προωθώντας την κυκλοφορία της πληροφορίας, με κανόνες σύμφωνα με τα διεθνή βιβλιοθηκονομικά πρότυπα. Η πρωτοβουλία αυτή απορρέει από τη συναίσθηση ότι τίθενται γερές βάσεις για την κατάρτιση και την εκπαίδευση των μαθητών και από την αγάπη για τον πολιτισμό και τα βιβλία που, τοποθετημένα στο παρελθόν σε δαιδαλώδη μορφή, αποτελούσαν στην ουσία ένα αδρανές πεδίο.

Η είσοδος της Βιβλιοθήκης έχει οργανωθεί για να ανταποκρίνεται στις πρώτες ανάγκες πληροφόρησης και κατεύθυνσης των χρηστών. Είναι εφοδιασμένη από μία συσκευή ηλεκτρονικού ελέγχου της πρόσβασης και επιπλωμένη από ερμάρια για τις τσάντες, ράφι για τα συνδρομητικά περιοδικά, εκθετήριο και πίνακα ανακοινώσεων. Τα δύο αναγνωστήρια, ευρύχωρα και φωτεινά, στελεχώθηκαν με νέα χρωματιστά ράφια, σύμφωνα με τα πρότυπα ασφαλείας. Οι χρήστες έχουν στη διάθεσή τους τέσσερις σταθμούς πολυμέσων, με φιλτραρισμένη σύνδεση στο διαδίκτυο, που προάγουν το ερευνητικό έργο: η Βιβλιοθήκη μετατρέπεται σε πραγματικό εργαστήριο όπου διασταυρώνονται στρατηγικές και μεθοδολογίες για την προώθηση της νέας μάθησης

και όπου η δραστηριότητα, υπό την καθοδήγηση των καθηγητών και του προσωπικού της Βιβλιοθήκης, διευκολύνεται με την υποστήριξη έντυπου υλικού και πολυμέσων. Το ειδικευμένο προσωπικό, με μεταπτυχιακό στην «Κατάρτιση του σχολικού καθηγητή τεκμηριωτή» που είχε σχεδιαστεί τότε στο πλαίσιο του αναφερθέντος προγράμματος βιβλιοθηκών και πραγματοποιηθεί σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια του Μπάρι, της Πάντοβα και του Βιτέρμπο, χρησιμοποιεί το WinIride για τη συλλογή της, διαθέσιμο στη διεύθυνση <http://www.winiride.it/iride/dbbari15>. Το WinIride προσφέρει τη δυνατότητα δημιουργίας, κατά τη φάση της καταλογογράφησης, διδακτικών διαδρομών μέσα από υπερσυνδέσμους μεταξύ των δελτίων καταλογογράφησης και των εξωτερικών πηγών, απευθείας από τις ιστοσελίδες, των οποίων η αξιοπιστία έχει ελεγχθεί εκ των προτέρων: οι σύνδεσμοι επιτρέπουν την πλοήγηση στις πληροφορίες και βοηθούν τον χρήστη να ανακαλύψει τη χαρά της ανάγνωσης και τη χρήση της Βιβλιοθήκης. Η Βιβλιοθήκη μετατρέπεται κατ' αυτόν τον τρόπο σε νέο κέντρο εκμάθησης και πληροφόρησης στο εσωτερικό του σχολείου, προσφέροντας στους μαθητές συνεχή πνευματική ανάπτυξη μέσα από πηγές και εργαλεία απαραίτητα για τις σχολικές έρευνες και τα ευχάριστα αναγνώσματα.

Η Βιβλιοθήκη "Q. O. Flacco" δεν διαθέτει μόνο τα συνηθισμένα βιβλία και συλλογές μίας σχολικής βιβλιοθήκης, αλλά με την πάροδο του χρόνου συγκέντρωσε την πρώην Βιβλιοθήκη των Ιησουιτών, εκείνη του Εθνικού Οικοτροφείου D. Cirillo (απ' όπου προέρχεται και η "Flacco") και τα τελευταία δύο χρόνια και πολύτιμες δωρεές και κληροδοτήματα ιδιωτών πολιτών. Καθοριστικής σημασίας είναι το παλαιό αρχείο, που αποτελείται από πάνω από τρεις χιλιάδες τόμους, μεταξύ των οποίων ξεχωρίζουν τόμοι του 15^{ου} αιώνα αξιοσημείωτου ιστορικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος, μία αξιόλογη συλλογή Λατίνων κλασικών του 18^{ου} αιώνα, καθώς και σημαντικός αριθμός κειμένων με σχόλια πάνω στα έργα των μεγάλων αρχαίων φιλοσόφων. Υπάρχουν ακόμα εξειδικευμένα περιοδικά, όπως "Archeo", "Le Scienze", "Belfagor", "Antologia Italiana", για το οποίο προβλέπεται και η αποδελτίωση. Η Βιβλιοθήκη έχει ενταχθεί στον Εθνικό Συλλογικό Κατάλογο των Περιοδικών και εξασφαλίζει την υπηρεσία του διαδανεισμού. Στην ιστοσελίδα του Λυκείου (<http://www.orazioflacco.it>) είναι διαθέσιμες οι χρήσιμες πληροφορίες για τη νομική μορφή, την τοποθεσία, την τυπολογία και τις

προσφερόμενες υπηρεσίες. Για την ενθάρρυνση της προσέλευσης δημιουργήθηκε μία σελίδα στο Facebook με τις τυπικές πληροφορίες και πρωτοβουλίες, πέρα από τα σχόλια των χρηστών. Αυτό το εργαλείο από τη μία δίνει ελευθερία στους νέους να εκφράσουν τις σκέψεις τους για τις διάφορες δραστηριότητες της Βιβλιοθήκης και από την άλλη διευκολύνει το έργο του προσωπικού να κατανοήσει τις πραγματικές απόψεις και τις προσδοκίες των χρηστών της, προσαρμοζόμενο ενδεχομένως σε αυτές.

Η επαναλειτουργία της Βιβλιοθήκης Flacco εντάσσεται στο Πρόγραμμα Εκπαιδευτικής Προσφοράς του Λυκείου, καθώς προωθεί δραστηριότητες σύμφωνα με τις πιο προηγμένες εμπειρίες μάθησης, που αποσκοπούν στην πολιτιστική ανάπτυξη των μαθητών και στην προσφορά μίας πλούσιας επιλογής πολιτιστικών ευκαιριών που μπορούν να χειριστούν αυτόνομα. Το κεντρικό σημείο μετατοπίζεται από τη Βιβλιοθήκη στον χρήστη: η ικανοποίηση της ανάγκης ενημέρωσης του χρήστη και η καθοδήγησή του στο «πέλαγος της πληροφόρησης» αποτελεί πρώτο στόχο της σχολικής βιβλιοθήκης, με την αξιοποίηση του πληροφοριακού υλικού και την καθοδήγηση του αναγνώστη στην προσεκτική επιλογή των τεκμηρίων ώστε να φτάσει στα επιδιωκόμενα αποτελέσματα σύμφωνα με τις προσδοκίες και το δικό του προφίλ. Επιπλέον, η Βιβλιοθήκη ανταποκρίνεται στην ανάγκη βελτίωσης της σχολικής πραγματικότητας και της προσαρμογής της στους καιρούς μας, προσελκύνοντας το ενδιαφέρον των νέων με τη χρήση πολυμέσων που τους είναι πιο οικεία και προωθώντας, μέσα από ειδικές μεθοδολογίες συνεργασίας μεταξύ βιβλιοθηκονόμου και καθηγητή, την απόκτηση ή συμπλήρωση των πληροφοριακών δεξιοτήτων, απαραίτητων για την πρόσβαση στον κόσμο της πληροφορίας και για το χειρισμό της με αυτονομία και κριτική σκέψη. Γι' αυτό το λόγο η Βιβλιοθήκη Flacco υλοποίησε πρωτοβουλίες για να προωθήσει την εκπαίδευση του χρήστη, να τον καταρτίσει και να τον καταστήσει ικανό να κινείται στους ανοιχτούς χώρους της Βιβλιοθήκης και να γνωρίζει τις υπηρεσίες και τους πόρους της.

Οι χρήστες εξασκούνται στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων πληροφοριακής παιδείας, εκείνο το σύνολο δεξιοτήτων που περιλαμβάνουν τον προσδιορισμό των αναγκών πληροφόρησης, την ανάκτηση και την αξιολόγηση των σχετικών πληροφοριών, την

εφαρμογή των πληροφοριών για την επίλυση των προβλημάτων, για τη διαμόρφωση ενός χρήστη ικανού να χειρίζεται την πληροφορία με κριτικό τρόπο: με αυτόν τον τρόπο η Βιβλιοθήκη παρουσιάζεται ως το ευνοϊκό περιβάλλον για τη δια βίου μάθηση, υποδεικνύοντας στους χρήστες τη χρήση συγκεκριμένων εργαλείων και τεχνικών έρευνας. Για να συμβεί αυτό, οι χρήστες κατευθύνονται στη μελέτη και την έρευνα από τον βιβλιοθηκονόμο, που συνεργάζεται με τους καθηγητές με στόχο να πετύχουν οι μαθητές υψηλότερα επίπεδα μόρφωσης στην ανάγνωση, στην εκμάθηση, στην ικανότητα επίλυσης προβλημάτων και στις δεξιότητες που σχετίζονται με τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας. Μεταξύ των διαφόρων δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους οι μαθητές απόλαυσαν ιδιαίτερα το πρόγραμμα «Στη Flacco με τον Συγγραφέα» που σχεδιάστηκε για να προωθήσει τη χαρά της ανάγνωσης και να προσφέρει στους νέους ευκαιρίες ανοιχτού διαλόγου με τον συγγραφέα, αντιληπτού όχι τόσο ως μεμονωμένου γεγονότος, αλλά ως το αποκορύφωμα μίας πορείας ανάγνωσης και προβληματισμού. Δεν είναι τυχαίο που η συνάντηση με τον συγγραφέα συνδέεται με το «Διαγωνισμό Κριτικής», που συνίσταται στη συγγραφή από τους μαθητές και στην αντίστοιχη βράβευση (με ένα καλό βιβλίο) από τον συγγραφέα. Η σύζευξη ανάγνωσης/συγγραφής ενθάρρυνε την ενεργό συμμετοχή των μαθητών και των εκπαιδευτικών, βελτίωσε την εκφραστική ικανότητα των νέων που με αγωνιστικό πνεύμα δαπάνησαν το χρόνο και την ενέργειά τους για τη διατύπωση κριτικής, αναπτύσσοντας και δοκιμάζοντας τη δεξιότητά τους στη συγγραφή. Η Βιβλιοθήκη κινείται προς τον χρήστη επιζητώντας να ερμηνεύσει τις προτιμήσεις του, χρησιμοποιώντας φιλική αλλά ταυτόχρονα εύστοχη γλώσσα στην προσπάθεια ανάπτυξης συνεχούς και κυκλικής επικοινωνίας. Κύριος στόχος είναι να καταστεί η Βιβλιοθήκη ένα σταθερό σημείο αναφοράς που να προάγει την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση, συμβάλλοντας στην ενίσχυση και επέκταση του δικτύου των κέντρων πληροφόρησης, που ορμώνται από τους ίδιους στόχους, δημιουργώντας επιπλέον μια σχέση συνεργασίας και ανταλλαγής τεκμηρίων με τα πανεπιστημιακά ιδρύματα: ένα έργο που εξασφαλίζει την κατάρτιση και τη συνεχή ανάπτυξη του κριτικού πνεύματος των μελλοντικών πολιτών.